

Sbarvouven.cz – Popis projektu

Situace v České republice

Česká republika je často vnímána jako jedna z nejméně tolerantních zemí vůči LGBT lidem, ale toto tvrzení není podloženo žádnými seriózními daty nebo výsledky výzkumů. Je otázka, jestli není pojem tolerance zaměňován s ignorací. České právo nedefinuje násilí z nenávislosti na základě odlišné sexuální orientace tak, jak je zvykem v západních zemích. To znamená, že nejsou k dispozici žádné oficiální statistiky ohledně násilí vůči LGBT lidem. Výzkumy věnující se diskriminaci a zároveň i naše zkušenosti nicméně ukazují, že LGBT lidé v České republice zažívají fyzické, slovní nebo psychické násilí velmi často. Homofobní šikana a násilí se objevuje nejvíce mezi mladými lidmi. Evropská agentura pro lidská práva ve svých reportech uvádí, že 83% mladých LGBT lidí v ČR se setká ve škole se šikanou na základě odlišné sexuální orientace.

Cíle projektu

Studie z ostatních zemí uvádí, že šikana, nepřijetí rodinou a příbuznými a násilí jsou hlavními důvody proč je mezi mladými LGBT lidmi vyšší míra sebevražd. V České republice k tomuto tématu neexistuje žádná studie, nicméně naše zkušenosti tuto smutnou realitu potvrzují – od vzniku poradny jsme řešili 15 případů sebevražedných tendencí a více než 30 dalších závažných případů. Mladí lidé jsou zranitelní především v období tzv. vnitřního coming-outu, během něhož dochází k tvorbě minoritní identity. Sebepřijetí je samo o sobě velmi těžkou zkouškou, pokud je zároveň teenager odmítnut rodinou nebo přáteli, jeho osobnostní vývoj může silně utrpět.

Hlavním cílem projektu je **prevence homofobie, šikany a násilí a dále pak krizová intervence, prevence sebevražd, drogových závislostí a depresí mezi mladými LGBT lidmi**. Tyto fenomény se často objevují v případě nepřijetí nejbližším okolím. Webová poradna sbarvouven.cz nabízí mladými lidem bezpečné prostředí, kde mohou mluvit s vrstevníky, kteří prošli podobnou zkušeností.

Sekundárním cílem projektu je osvěta ve většinové společnosti. Pouze 1 % Čechů považuje za přijatelné, aby se dva muži na veřejnosti políbili. Pouze 5 % akceptuje jakýkoliv intimní projev mezi dvěma ženami. To ukazuje na hluboce zakořeněné předsudky, které negativně ovlivňují životy LGBT lidí. Důsledkem je, že mladí lidé se ve svém prvním zaměstnání přestanou outovat, pokud se setkají s diskriminací nebo šikanou, případy nikam nehlásí apod. Naším cílem je otevírat debatu o tom, kdo LGBT lidé jsou a jakým problémům čelí, abychom nemuseli řešit 5 sebevražedných případů ročně.

Metodologie

Poradna funguje jako online chat / intimní diskuze a bezpečné místo mezi tím, kdo hledá odpovědi na otázky spojené s jeho sexuální orientací nebo genderovou identitou a mentorem, který zažil podobnou situaci ve svém životě.

Mentori jsou dobrovolníci, nemají profesionální psychologické vzdělání, jejich rolí není poskytovat psychoterapii. Jejich rolí je mluvit s klienty a pomoci jim najít jejich vlastní řešení. Jsou supervizováni třemi profesionálními psychology, kteří sledují všechny konverzace, poskytují mentorům rady a v případě potřeby mohou krizový případ převzít. Každý rok mentori absolvují 3 supervizní setkání s psychologickými tréninky a školeními zaměřené na komunikaci, prevenci šikany apod. V roce 2018 prošli mentori certifikovaným kurzem krizové intervence pod vedením Linky bezpečí. Díky tomu se naše služby posouvají blíže k profesionální pomoci a zároveň zachovávají největší přidanou hodnotu – mentory z LGBT komunity s vlastním příběhem.

Klíčovým prvkem portálu je respekt k soukromí klientů – registrace je anonymní, nevyžadujeme žádné osobní údaje, klienti používají přezdívky. Poradna zároveň obsahuje tlačítko k rychlému odchodu – jakmile se k monitoru klienta někdo blíží, může stisknout čudlík, který ho rychle přesměruje na google.

Oslovení cílové skupiny

Pro fungování portálu je zásadní, aby o něm vědělo co největší množství mladých lidí. Propagační kampaň proto probíhá nepřetržitě během roku. Kombinujeme různé způsoby komunikace. Při spuštění portálu jsme připravili propagační spot, který byl promítán během školních projekcí největšího festivalu dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět a v kinech ho díky tomu vidělo **více než 55 000 studentů z celé republiky**. Spot jsme šířili zároveň online.

Online prostor je naším hlavním komunikačním kanálem – důraz klademe na Facebook (ten využívá 91 % lidí pod 25 let), Instagram (který mezi mladými výrazně roste) a Youtube (druhá nejoblíbenější sociální síť v ČR). Využíváme také Google Ads (na základě klíčových slov) a Google Display Network. Jednotlivé kampaně (např. u příležitosti konce školního roku, Valentýna, Vánoc apod.) jsou vždy připravené speciálně pro danou příležitost a naši cílovou skupinu. Od roku 2018 spolupracujeme s PR agenturou Havas, která pro nás připravuje materiály pro bono. Průměrný dosah jednotlivých kampaní na sociálních sítích je **60-100 tis. uživatelů**. V roce 2018 se veřejně vyoutoval jeden z nejznámějších českých youtuberů – Kovy. Ve svém comingoutovém videu, které mělo dosah **přes 630 tis. zhlédnutí**, uvedl poradnu jako jedno z míst, kde hledat pomoc.

Online kampaň je doplněna o tradiční způsoby propagace. Inzerujeme v časopisech pro mládež (máme nastavenou dlouhodobé partnerství s magazínem Redway, který je distribuován do škol v celé ČR a někdy dokonce vyučujícími využíván jako alternativní vzdělávací materiál.). Inzerujeme také v médiích pro učitele, kteří mohou poradnu doporučit svým studentům v krizi.

PR projektu podporuje také herečka a moderátorka Ester Janečková, která je patronkou poradny. Pomáhá nám kontaktovat média a poskytuje rozhovory – v roce 2018 jsme měli 24 mediálních výstupů. Ester Janečková svou portálu pomáhá pro bono jakožto jeho patronka.

Oslovení cílové skupiny pomáhá také spolupráce s dalšími službami zaměřenými na mladé lidi – především Linka bezpečí (největší linka krizové intervence v ČR), která je naším partnerem. Sdílíme spolu zkušenosti, pořádáme společné tréninky a vzájemně na sebe odkazujeme naše klienty. Spolupracujeme také s Ara Art, kteří poskytují podporu romským LGBT lidem a s organizací Trans*parent, kteří pořádají podpůrné skupiny pro transgender teenagery.

Výsledky

Od svého vzniku poradna pomohla **více než 2700 lidem**, klienti a mentoři si vzájemně vyměnili **více než 43 000 zpráv**. Každý měsíc se na portálu registruje **průměrně 50 lidí**. Od svého vzniku jsme úspěšně řešili 15 sebevražedných případů a dalších 30 závažných případů. Ti, kteří nás kontaktují, jsou většinou mladí lidé (84 % je mladších 25 let). Drtivá většina je z menších měst a vesnic. Nejčastěji řeší obavy z coming-outu (14 %) a obavy z homofobní šikan (12,5 % což považujeme za velmi vysoké číslo).

Kromě čísel jsou zásadním výsledkem individuální příběhy našich klientů. Mnoho z nich nás po čase znovu kontaktuje, aby poděkovali za pomoc a sdíleli s námi své další osudy. Rádi slyšíme, že naše služby opravdu pomáhají se sebepřijetím, které je v případě minoritní identity zásadní. Možnost mluvit s někým s podobnou zkušeností pomáhá mladým lidem uvědomit si, že „být gay je ok“ a pokud právě prochází nějakou složitou situací, je pro ně snazší věřit, že bude líp. Sebeobjevení je zásadním momentem také pro vnější coming-out. Pokud je člověk v pohodě sám se sebou jeho vnější coming-out s mnohem větší pravděpodobností dopadne lépe.

Projekt pomáhá také LGBT komunitě obecně, protože podporuje její emancipaci. Všechny studie ukazují, že pokud lidé z heterosexuální většiny znají osobně někoho, kdo je gay, lesba, bisexuál nebo transgender, stávají se mnohem víc tolerantní a respektující. Abychom dosáhli skutečně respektující společnosti, je třeba, aby co největší množství LGBT lidí bylo maximálně otevřených.

Zajímavé jsou také výsledky týkající se expertů, kteří s poradnou spolupracují. Dva ze supervizorů jsou heterosexuální a neměli zpočátku příliš vhlad do LGBT komunity a problémů, kterým LGBT mládež čelí. Po několika letech spolupráce se z nich stali silní zastánci LGBT lidí, kteří jsou schopni svou zkušenost sdílet s odbornou veřejností nebo i v médiích. Na začátku projektu byli někteří skeptičtí především u transgender a ne-binárních osob, ale nyní odlišné genderové identity plně akceptují a své postoje sdílí s ostatními psychology.

Organizace a výsledky

Projekt je organizován spolkem Prague Pride, který byl založen v roce 2010 skupinou profesionálů z různých odvětví. Hlavním posláním spolku je podpora, propagace a posilování tolerantní občanské společnosti a rovných příležitostí v České republice a zároveň eliminace diskriminace založené na odlišné sexuální orientaci nebo genderové identitě. Prague Pride naplňuje své poslání především skrze podporu komunity a ovlivňování veřejného mínění prostřednictvím osvětových kampaní. První a největší aktivitou spolku je letní festival Prague Pride. Po strategickém plánování v roce 2014 se spolek rozhodl pro celoroční činnost v oblasti veřejné kampaně na podporu manželství pro LGBT osoby, podporu diverzity na pracovišti a právě vedení online poradny pro osoby v krizi.

Poradna je vedena Boardem, jehož členy jsou: manažer projektu (Oldřich Kundera), patronka poradny (Ester Janečková) supervizoři (Irena Smetáčková, Josef Smrž, Aleš Kabilka), PR specialistka (Bohdana Rambousková) a vedení spolku Prague Pride (Czeslaw Walek, Kateřina Saporová).

Oldřich Kundera – manažer poradny sbarvouven.cz. Ze svého profesního života Olda získal řadu zkušeností s vedením lidí i procesů. Aktuálně pracuje na pozici Manažera péče o zákazníky pro Innogy. Ve svém volném čase pomáhá s organizací Queer ball v Praze a Brně, organizuje tábory pro mladé LGBT lidi, kteří prochází comingoutem a je členem vedení organizace STUD, z.s. Olda je mentorem poradny od jejího založení a od roku 2016 je jejím manažerem.

V roce 2017 jsme začali spolupracovat s Vodafonem, který se stal hlavním partnerem poradny a pokrývá 70 % nákladů projektu. V roce 2018 jsme se začali soustředit na podporu individuálních dárců, která má značný potenciál. Naším cílem na roky 2019-2020 je pokrytí třetiny nákladů poradny od individuálních dárců.